

Vinyet Panyella

**Dilluns
de poesia
a l'Arts
Santa
Mònica**

**Presentació
de Susanna Rafart**

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

La dona que viu al quadre.

Aproximació a la poètica de Vinyet Panyella

Per Susanna Rafart

D'una elegia de Duino. Els encontorns del paisatge de Trieste, aquella agror que queda dissolta en un mar estàtic d'on sembla que la inquietud tampoc no podrà fugir, els àngels esmerçats en cadenats vesprals, així com el vers que invoca salvacions i que el poeta rilkeà guanya amb la maça i el cisell prenen en la flama dels versos de Vinyet Panyella sense que la vista ho percebi al primer cop d'ull. Així topem amb una poètica de l'alteritat: la del cor endreçat enfront del salvatge furt, la que udola entre mesura i excés, la de l'habitud contra la rebel·lia, la de l'esfondrament acarada als atzars: "fins a trobar-me enmig d'un ample espai / que fa dels fulls en blanc parc de cacera". I és així com llegim aquesta aventura que s'imposa límits al temps i que vessa cuita de llibertats. Els versos inicials de la primera elegia de Duino podrien servir d'endreça als poemes de Vinyet Panyella: "Qui, d'entre el cor dels àngels, podria escoltar el meu crit?"

Cronològicament, Vinyet Panyella s'inicia l'any 1993 amb *Memorial de platges*, amb l'obtenció del premi Rosa Leveroni. El primer poema, "Retrat d'E.", ens orienta sobre la capacitat de l'autora per captar els fràgils instants del desig. Amb una paleta molt rusiñoliana emprèn la descripció d'un moment furtiu en un jardí. Pintura i poesia aniran

de la mà, no només formalment, amb referències a quadres i artistes, sinó també semantitzant el retrat poètic en clau pictòrica al llarg de tota la seva trajectòria. Com veurem més endavant, els llibres de Panyella són plens de retrats de gran format de dones poc convencionals, en la mirada de les quals no hi ha complaença. Una de les seccions del llibre, “Platja dels déus”, serà editada en format de llibre artístic amb gravats de Subirachs. El que ens interessa ara és veure-hi la prefiguració d'un element reiteratiu: el mite d'Ariadna és el correlat del tema de l'abandonament. Com a primer llibre, per altra banda, manté el pols amb les estructures mètriques pròpies de la tradició.

A *Jardí d'ambre* (1998) ja s'hi representa un motiu recurrent de tota la poesia: el reconeixement del desordre esdevé correlat de les passions abandonades. L'escriptori, la taula, els llibres mirats en els espills de Blixen o Akhmàtova van dibuixant la geografia de l'escriptura de dona. Aquest relat serà, de manera inaugural, el pròleg de vivències més crítiques en el futur, davant, per exemple, de la malaltia o la renúncia. El món de Vinyet Panyella és la confluència de dues trajectòries igualment vindicades en la seva poesia: el valor de la feina en un sentit menestral —nogensmenys la presència reiterada de vestits que s'apedacen, de costures que es desfan, de desordre que cal refer— i de l'exercici artístic —la volada, l'ull que interpreta, l'exegeta.

La mirada i el pinzell. Bona part de l'obra poètica de Vinyet Panyella respon a la seva passió per les arts plàstiques: pintura, fotografia, escultura. Tant en el camp de l'assaig com en el de la poesia, les reflexions a l'entorn

de la matèria artística infonen recorregut i caràcter a molts dels seus poemes. Especialment a *Sang presa*, serveixen de mirall i frontera a la crítica experiència personal. En el seu moment, tant *Taller Cézanne* (2007) com *Exposició antològica* (2008), van beure de la mirada en l'obra d'art per fer-ne una experiència contemplativa del dolor. La incontestada presència de les pomes de Cézanne sobre una taula i la seva rotunda senzillesa ajuden la poeta a acceptar la presència de la malaltia com una cosa més de la vida quotidiana. La distància i normalitat amb què ho executa transmutarà el terrible en bellesa. I en el mateix taller d'artista que es vindica per al vers, amb tot el que implica —línia, marc, fil, pinzell—, hi entrarà l'aiguabarreig de les emocions de la supervivència feta art. Un patiment que, lluny de cercar la pietat, busca la mirada còmplice transcendent i que transcendeix: “Jo no sóc ella. / La distància que ens separa és la mirada / que va de Pierre Bonnard a Lucien Freud”. Semblantment, la reflexió sobre el dolor es fragmenta en models variats de dones pintades en un poema calidoscòpic, “Volia ser un Modigliani”, del volum *Aprenent a mirar* (2011). Tanmateix, és el vers punyent de *Taller Cézanne* (2007) el que confirma aquest tema com a motiu literari i vital en un altre text que hauria de ser a totes les antologies de la poesia catalana, “Autoretrat en nu”. La malaltia acaba essent matèria capturada en una ècfrasi inversa en què els volums i els contorns del jo poètic perduren en la voluntat de fer-se mirar com a obra i, per tant, de perdurar. Veritable acrobàcia de la veu artitzada. Relació entre emoció i realitat externa, la gran lliçó del pintor francès. Els motius que tracta Panyella tenen

el seu trasllat en la temàtica cezanniana: *L'enlèvement*, *Une moderne Olympia* o bé *L'éternel féminin*.

Un pas més en aquesta avançada ha estat una peça que pot haver passat desapercebuda: es tracta de la plagueta *La mar que se m'enduu* (*Suite Camille Claudel*), concretament del número 131 de la felïçment secreta col·lecció gironina de SENHAL, en què Panyella pren, a manera d'alter ego, l'escultora Camille Claudel. Aquest diàleg abona una concepció nova en la poesia de la nostra autora: la recerca artística és fruit d'un camí dolorós entès a vegades com un infantament: "No temo la mar que se m'enduu, / que no vindrà l'ofec per manca d'aire". Són petites perles d'un collar més gran que confronta la veu pròpia amb les altres veus del segle XX: Akhmàtova, Claudel, Tsvetàieva.

Execucions i bastides. La primera baixada als inferns es produeix a *París-Viena* (2002). El llibre conté tota la fosca que el cor es veu amb esma de suportar, al punt que la distància que hi posa gairebé és l'arc que fa el dolor mateix: "Uns ulls de fusta negra es complaïen / de veure com un vidre negre em travessava / el cercle del canell". El llibre novament ens parla des de dos extrems: la lleugeresa dels paisatges adquirits, els cafès, els carrers, i l'aprofundiment en la bastida de la vida pròpia des de la fragmentació de les pèrdues. D'aquí el bescanvi, com diu la poeta, de mites per paisatges, perquè hi arriba la consciència del que és fugisser i làbil, de la mica de tristesa amb què podem impregnar també els llocs dels altres. Com a tema, resulta d'un gran interès aquesta reflexió de l'estrangera que s'ensenyoreix d'un món aliè.

I el vespre ve tot d'una. Les ombres no són hostils en l'obra de Vinyet Panyella. Formen part de la vida i no confonen mai. *On life and shadows* (2013) recull poemes anteriors que tenen com a fil conductor la fosca i la nuesa. El cos dur de la dona en la veu de Panyella esdevé un llenç on es projecta el món. Així, és transsumpte del neguit, la passió, el desencís o l'espera. La seva centralitat passa del primitivisme a la fragilitat per la voluntat de la seva permanència. Per transposició, la veu de la poeta adopta la natura mineral del creador —en paraules d'Albert Camus—, natura que senyoreja al llibre *Sang presa*, obra que devora la nocturnitat: “Torno de nit al bar dels decibels, / on han canviat la taula i l'escenari / on persisteix l'espera del no-res”. La veu entén que només en aquests espais de ningú on tothom pren allò que pot robar a la vida pot conciliar les ombres amb el temps. El rèquiem que representa la part “Tercera illa de Böcklin” confirma aquesta etapa òrfica. La poeta ja no necessita de l'èfrasi i adopta una mesurada i escèptica dimensió de l'autoretrat despullat i realista.

Parc de cacera: l'alteritat del poeta arquer. “No sóc pas jo qui pateix: és un altre”, escriu Anna Akhmàtova. La posició de la veu lírica davant la contemplació del patiment propi és un llegat que recull la poeta catalana. En tres llibres es desenvolupa profundament el món de les ombres i dels inferns naturals des de l'assumpció de la fosca: *Dins del cercle d'Orfeu* (2004), *Sang presa* (2011) i l'antològic *On life and shadows* (2013). La veu fragmentada i la identitat esqueixada refloten a *Dins del cercle d'Orfeu* (2004) com en tants d'altres moments de

la poètica de Panyella. La visió del jo poètic com a ésser escindit, l'arquer i l'objecte de cacera, el llançador de dolor i l'ésser sofrent, la dona que escriu endins i la dona que mira la seva cambra des de fora, tot plegat, arriba a un punt de reconciliació a *Cavalls i collaret (Suite de Terramar)* de 2009 i recollit posteriorment a *On life and shadows* (2013): "Cavalls o collaret. ¿Qui sóc, de totes dues? Jardí de dues ombres. Mimosa i buguenvíllia, espígol i roser, xiprer i tamariu. Capvespre i alba. Sorra i rocam. Còdol i duna. Alga i petxina. Aiguamoll, cova de mar, líquen. Sóc totes dues". El ventall que s'obre permet una conciliació i una esperança; s'equilibra, de fet, el binomi eros–thanatos al temps que els espais literaris del jardí i la platja el cosifiquen.

L'escriptura ha esdevingut aquesta recerca, una recerca que no ha negat el combat, certament, i que té meandres i esculls suficients per al desànim. Però la veu ha perdurat en el recorregut i s'ha fet plena.

Susanna Rafart Corominas es va donar a conèixer amb el Premi Carles Riba l'any 2001, amb el llibre *Pou de glaç*. El van seguir els volums poètics *Retrat en blanc* i *Baies*; i la trilogia formada per *L'ocell a la cendra* (2010), *La mà interior* (2011) i *La llum constant* (2015). En prosa, ha publicat els volums *Un cor grec. Memòria i notes d'un viatge* (2006), *Les tombes blanques. Contes de la Mediterrània* (2008) i *Gaspara i jo. Sobre l'amor. Retrat oval de Gaspara Stampa amb intervencions presents* (2011), *Crisàlide. Pastoral en Si Menor* (2015), *Dies d'agost. Notes i dies de terres properes* (2017) i *La fugida d'Urània* (2018). Enguany li ha estat atorgat el Premi a la trajectòria Quima Jaume.

Una poètica: el dard de la imatge, la resposta lírica

Vinyet Panyella

És la febre que conjura les paraules i m'aboca al paper en blanc. És el neguit guiant les meves mans que multipliquen el delit i la fúria. És la llum que s'escola per l'arbreda en la vall closa. És la mar que es vesteix amb mirallets d'estiu i amb un riell que es perd en l'horitzó. Sóc tota jo qui es vincla al reclam rabent de la sang, obscurament feliç de ser en el poema.

Cinc besllums per a un estiu de cendra (2011)

Escriure és una necessitat i explicar una altra, i totes dues conflueixen en una reflexió a tocar dels límits. No existeixen ni el cànon ni el temps, ni geografies ni llengües. Quan hi ha alguna cosa a dir, tot esdevé intensitat i s'agleven paraules i versos. Després arriben els silencis, el desert ressec i ocre, aridesa, terra clivellada, cendra. La travessa, si ho és, no té calendari. Llavors, forçar la paraula és fallida i impostura. Si l'ase aplaudeix em neguitejo però si ho fa el porc és que m'he traït. Sóc el que escric. La meua poesia són descobertes, passions i obsessions. És la llum dels mirallets que la mar fa a l'estiu i la llum abissal vermellova i obscura. És la idea que

només sóc capaç de desentrellar seguint l'impuls de convertir-la en poema: contra el dard, la resposta. És un vidre opac i el mirall d'ulls endins. La meva poesia són ciutats: Paris, Viena, Roma, Petersburg; és el paisatge i la llum de Provença, d'Itàlia i de Grècia. És la riba nord de la Mediterrània i algunes geografies de la riba sud amb tots els mites. La Mediterrània d'Umberto Saba. La tardor daurada de Mercè Rodoreda vora el llac de Ginebra. La meva poesia són els altres poetes. Les que em van fer: Rosa Leveroni i Montserrat Abelló. Les que he anostrat: Marina Tsvetàieva, Else Lasker-Schüler, Anna Akhmàtova. Els que no puc deixar: Ausiàs March, Rilke, René Char. Els que m'hi porten: Caravaggio, Courbet, Cézanne, Nicolas de Stael. El contrallum. El corall. L'ambre. Les roses. L'oblit.

Vinyet Panyella
Hivern, 2019

VARIACIÓ SOBRE UN TEMA DE RILKE

Sóc una corda tensa sobre un arc
que l'atzar es complau a tibar cada cop més
fins a l'ofec que mai no s'acompleix:
només em deixa prendre un alè escàs,
ajustat a l'esforç de la batalla.
¿Fins quan l'haurà de prémer aquesta mà
sense treva ni límit en la gesta?

De Jardí d'ambre, 1998

PARC DE CACERA

Des d'on esguardo l'aigua, el parc i els éssers
es tornen escenari de juguina
i el món es fa petit, presa d'infants.
Enllà hi ha el món,
que es perd en un silenci
sordament torbat
per una esmorteïda percussió de passes.
Me n'allunyo pel camí de molsa tendra,
de líquens, d'escorça recremada
i rebo, en solitari, el més preuat guardó:
la immensa quietud, per on m'endinso
fins a trobar-me enmig d'un ampli espai
que fa dels fulls en blanc parc de cacera.

De Jardí d'ambre, 1998

HIVERN DE 1940

Una imatge de Marina Tsvetàieva

Ja no troba consol en llibres ni en dibuixos
que omplien de colors els vidres de la neu,
els somnis de festeig, una alegria quieta.
Han esventat la cendra dels records.
El món no es construeix amb fragments d'ombres.
La roba, trista i fosca, admet l'últim pedaç.
Li resta l'espurneig de l'antiga gebrada
a l'antiga pastura. Arriben mesos llargs
i sap que, aquest hivern, envellirà de pena.

KAREN BLIXEN, AL SEU ESCRIPTORI

Retrat de 1918

Escric només per a l'ombra.
Per a un miratge fràgil
que amb feresa solemne desafia
la successió implacable de les hores.

Escric només per a mi. Per a afermar-me
en el descens al pou fosc de la vida
seguint l'empremta de l'heura, que s'enfila
des de l'arrel profunda i solitària
i brilla, somrient, als murs de pedra
malgrat la claredat gebrada de la lluna.

De Jardí d'ambre, 1998

ELS ARQUEÒLEGS

Nocturn vora Atenes

Han passat moltes hores, dies llargs
penetrant les entranyes de la terra
cercant-hi no els orígens de la vida
sinó el testimoni de la mort:
només fragments, rastres lleus i ancestrals
d'avantpassats comuns regenerats en mites.
Els ha cremat el sol meridional
i han tastat el regust de la pols
amarga com el vent, com l'argila resseca.

En arribar el capvespre han canviat de pell
i abandonant la llar dels déus i els mites
s'han retrobat en la mesura humana.
Vestits de blau texà
passegen en la calma de la nit
i ballen abraçats, absents de tot,
al so d'alguna música propera
dins del clos d'un jardí florit de murtra
amb la passió que els retorna mortals
i els aferra a les restes de la vida.

VEDUTTA DI ROMA

¿Per què cal que una ciutat sigui tan bruta,
escrostonada, corrupta, decadent,
on cada edifici que restauren
és un insult per a la resta dels palaus?
S'obren les places en columnes de marbre
i per terra s'arrauleixen gats i tombes
a l'escalf del clement sol de l'hivern.
Tots els colors de l'ocre rivalitzen
per admirar l'esguard que es reconforta
en la contemplació de l'ordre de les ruïnes,
en l'altivesa de façanes que emergeixen
alçant-se des del buit.
La ciutat enlluerna, i va teixint
la teranyina dels afectes i els records
—Piazza d'España, Via Condotti, Lungotevere—
on s'acomoden el cos i l'esperit
quan han pactat l'acord per única vegada.

De Les ales del buit, 1997

INFERN

I

Cremen només per mi tants de crepuscles
al cor de terres fosques on cercava
habitatges segurs!

Al teu mirall
pous de cendra voregen les marjades,
s'obren boques de monstres amb ulls esbatanats.
Meravellats tornassols en la foscúria
encerclen el vol glaçat d'ocells sense parpelles.
Quina profunda falla,
l'infern dels condemnats sense repòs ni espera!
Cossos nafrats deliren de neguit
enduts pel vent cap a l'eternitat dels cercles.

II

El cor de la tenebra no s'amaga
ni terra endins ni entre brases enceses,
sinó als foscos replecs de l'esperit
on la cendra és fruit de tota passió
i l'ànima esventada no reviu
per replegar-se i refer-se en mil engrunes.

De París - Viena, 2002

NU DE DAMA

“...fugiu, fugiu vosaltres, ocells que teniu ales;
jo espero amb qui més amo que em vinguin a engolir.”

Jacint Verdaguer

Retorna, amor, que encara queda temps
i el món es fa petit en un jardí de roses.
Cremen les altes torres i els murs de la ciutat.
Si el món sencer és pastura de les flames
ja no vull travessar els camps, com fa la cérvola,
ni alliberar les aigües que fan viure els jardins.
Salten espurnes més altes que els merlets
i l'univers sencer s'escola en rius de cendra.
S'esborren tots els prats per al repòs dels àlbers.
Acararé la mort d'una abraçada
en el darrer alenar, que no val la fugida.

De París - Viena, 2002

DARRERA SOLITUD

“L'aire del teu silenci passa en mi
com per un prat un vent d'ales d'àngel o de Iliris.”

Màrius Torres

Enterra'm nit avall, com les arrels:
que els ulls no pugin admirar cap més paisatge.
El teu esguard de monstre
ungles de ganivets,
l'alè d'oreig ardent que ofega l'aire
és carícia de seda, de Ili, de melmelada,
tant profund és el neguit que em corseca.
Per fosc que sigui l'avern on m'arrossegues
vers tants horrors que xisclen terra endins
no hi ha temor, ni por, ni mals, ni límits
en el refús que m'aboca a la innoble abraçada.

RECORD DE JEANNE H.

“Però l’oblit esborra la llum de cada dia...”

Màrius Torres

No podria recordar amb precisió
quin dia fou quan Jeanne
es llançà balcó avall.
Potser una matinada d’esquinçalls rogencs,
algun altre migdia assolellat i clar,
on bé un captard enfredorit i gris.

L’instant quedà fixat
en un altre record:
una hora qualsevol d’imprecisa claror,
el murmuri d’un cos lleu i acabat,
la quietud d’un esguard que no trobà repòs,
el dubte del neguit que empenyé el cos de Jeanne,
el plor, perquè va perdre l’objecte del desig,
l’omnipresent dolor, certesa de l’absència,
la fiblada profunda d’un enyor sense treva.

I el record que l’assaltava,
de puntetes,
cada nit.

De París - Viena, 2002

SCHWARZENBERG CAFÉ

Rodola gent passant de taula en taula
cercant fer amistats per a futures nits
i assegurar beguda en bona companyia.
Tothom pren posicions
segons afinitats
electives per força.

Es busquen amb els ulls i s'ho diran després,
quan deixin de parlar de llocs comuns.
S'aboquen, amb prudència, a l'interior
i trien vestuari de festeig.

ESTUDI D'ARTISTA

“Entra, dona feliç...”

Margarita Ballester

Véns amb els ulls tancats.
Ignores els tractats de geografia,
les mars de l'univers
i tots els sons que poden desvetllar
unes mans àgils, blanques com la cera,
uns llavis desclosos per al goig o per al càntic.

En tu he desvetllat tots els secrets del blau
que transmetíem en testaments tancats
cobejadíssims per profans i imitadors.
Quan et sentia a frec reconeixia
l'essència dels tresors que te m'emportes.

Te m'endus la claror,
el seny,
el pensament,
la plenitud que he viscut dins de la cambra
que aviat serà la presa de la fosca.
I jo t'hauré creat només per a mi.

De París - Viena, 2002

CAFÉ MUSEVM

Ara recordo el retrat d'Adolf Loos,
que és a Berlin,
mentre habito l'interior que construí.
No em plau, aquest matí,
prosseguir l'evocació de tantes ombres
amb qui he topat sovint per les ciutats.

Espai obert en pausa de cafè,
m'embolcallen uns murs esgrogueïts,
ribets de fusta en blau,
un cambrer polidíssim que m'ha assignat el lloc
a la taula de marbre.
M'agrada saber que és obra d'Adolf Loos.

Avui m'he ensenyorit d'aquest cafè
amb la joia insolent de l'estrangera
que sóc.

En terra aliena i lluny he bescanviat
les ombres per la imatge,
els mites pel paisatge.

M'enduc alguns bocins d'altres ciutats
en els versos i els espais que he conquerit,
miralls que des d'ara m'acompanyen.

UNA OMBRA A GÒRTINA

L'ombra que havia aixoplugat una passió
no tan inútil, sembla, com són totes,
ens acollí també a nosaltres un migdia
sota un mosaic de zèfirs i turqueses.

El vol d'una ombra
devastada pel temps i pels costums
m'acompanya aquest migdia assolellat
mentre enyoro l'oreig que alçava les veles dels
molins, esgrogueïdes,
devastades també per aquest cel inhòspit
i tan nostre.

De Dins del cercle d'Orfeu, 2004

DOBLE RETRAT DE HOPPER

Seu de cara a la porta. No porta ni cancell sinó una llinda al descobert de l'altra estança. Projector d'ombres que s'avancen vers un interior vorejat de taules de marbre.

Totes les ombres són iguals. Cap d'elles t'anuncia. Al meu costat el vidre de qualsevol quadre, displicent i anònim, reflecteix la imatge del que sóc.

Lonely woman.

Em costa recordar amb precisió la textura de la veu que m'acarona quan em parla de lluny.

Li ho va dir besant-li amb devoció el palmell de la mà esquerra: no esperis res.

CAVALLS I COLLARET

V

Cavalls o collaret. ¿Qui sóc, de totes dues? Jardí de dues ombres. Mimosa i buguenví·lia, espígol i roser, xiprer i tamariu. Capvespre i alba. Sorra i rocam. Còdol i duna. Alga i petxina. Aiguamoll, cova de mar, liquen. Sóc totes dues.

VI

Cada nit de lluna neix un riell de vidre que em somriu. Travessa la mar per les escletxes de les quatre puntes del llençol. Em segueix el traç de plata del vial bellugadís. Collaret que s'esmicola quan m'hi endinso. I m'inunda de la llum cobejada. I no temo els cavalls adormits dins l'aigua fosca.

TALLER CÉZANNE

Cézanne, *Nature morte avec l'amour en plâtre*

No canviïs de lloc fruites i objectes,
ni el blau polsós de la paret amb les ombres
marcades.

El temps va fent la seva.

El que abans era un punt de descurança
ara forma part del decorat.

Tant se val que grinyoli la fusta dels graons.

La tauleta, les teles, el pitxer blau amb flors:
tot és en ordre a l'hora del crepuscle.

Tingues cura que les pomes no es podreixin.

La sentor es barreja amb la volior del jardí.

Fan olor de tu.

Estima'm.

Procura que no es trenqui. És fràgil,
la natura morta de l'amor.

De *Taller Cézanne*, 2007

AUTORETRAT EN NU

El seu cossi de zenc
aquí és un atuell de plàstic blanc de què em
serveixo

als mateixos efectes.

La seva cambra a contrallum, meitat blavosa,
l'altra meitat partida per grocs i rosats càlids,
és aquí d'asèptica fredor:
la que fa el blanc de rajola a la paret
sobre un paviment vermellós dels anys cinquanta.

Després del bany ella ha adreçat el cos desafiant,
triomfant,
en èxtasi d'espera.

Les llengües d'humitat em regalimen pels flancs i
l'engonal,
fins arribar a la tovallola rebregada als meus peus.
La meitat del mirall li reflecteix un nu pletòric.
Jo em reconec mirant-me els indrets nous de la
topografia.

Tot és cos,
matèria capgirada pel somriure sardònic de la carn.

Aquesta línia situa els límits de l'abans i del després
al bell mig del trajecte franquejat pels vials
d'artifici
per on s'escolen sang i aigua entre dues bugades.
Horitzó de divisòria d'un mateix territori.

Ell, fora del quadre,
ha resseguit pintant traç i penombra
de la seva acuradíssima toaleta.

Tu no hi ets.
No esguardaràs el nu fendit per la rialla magenta
de la carn.

Jo no sóc ella.
La distància que ens separa és la mirada
que va de Pierre Bonnard a Lucien Freud.

Pierre Bonnard, *Nu a contrallum*
Lucien Freud, *Nu de dona*

De *Taller Cézanne*, 2007

Cerca'm, si vols, en qualsevol terrassa,
sóc un cul de cafè sense presses ni horaris
quan m'he assegut en un lloc on tot em retorna a
mi mateixa
i em sento aliena a la que era fa una estona.
La identitat?
i què, si vaig mutant com l'ombra de
les taules
i cadires a cada passa de la llum.

Vine a cercar-me.
O no, no cal que vinguis.
Sense tu la meua vida és neutra, plana, sense
arestes
que marquen l'estadística del dolor comptat per
hores.

No vinguis, no em destorbis,
el café es el norte de los tristes.
M'agrada contemplar qui sóc ben des de fora.
És perillós abocar-se a l'interior.

Biobibliografia

Vinyet Panyella (Sitges, 1954) és poeta, traductora, assaïsta i destacada curadora d'exposicions i directora de museus. Ha estat directora de la Biblioteca de Catalunya (2000-2004) i ha internacionalitzat els Museus de Sitges entre 2011 i 2019 amb un treball infatigable. Els seus escrits sobre art i cultura acompanyen aquesta activitat directiva amb la reflexió i divulgació de la seva tasca com a escriptora.

L'actualitat del treball que tira endavant es dona a conèixer en el seu blog i pàgina web *Quadern de Terramar* des de 2006 (www.quaderndeterramar2018.wordpress.com).

Com a poeta la seva obra és prolífica. Va obtenir el Premi Rosa Leveroni amb *Memorial de platges* (1993), al qual van seguir *Les ales del buit* (1997) i *Jardí d'ambre* (1998), Premi Recull del mateix any.

En col·laboració amb artistes plàstics o fotògrafs o bé en llibres que tenen com a tema central la reflexió sobre les arts ha publicat: *Miralls de marbre* (2000), amb dibuixos de Josep Maria Subirachs; *Quintet de l'Havana: un homenatge a Alejo Carpentier* (2001); *París-Viena* (2002); *Taller Cézanne* (2007), Premi Internacional de Poesia Màrius Sampere; *Exposició antològica* (2008); *Aprenent a mirar* (2011) amb el fotògraf Quim Curbet, i *La mar que se m'enduu. Suite Camille Claudel* (2012), amb fotografies de Frèia Berg.

Llibres que ressegueixen altres aspectes de la seva poètica i que indaguen en noves formes són: *Dins del cercle d'Orfeu* (2004); *Written for darkness. An anthology* (2004); *Ca-valls i collaret (Suite de Terramar)* (2009), i *Sang presa* (2011), premi Miquel de Palol de poesia 2011. Resten al calaix alguns inèdits i d'altres poemaris en obres.

En el camp de la traducció ha treballat en obra de René Char, *Els veïnatges de Van Gogh* (2003); ha publicat en versió catalana poemes de Marina Tsvetàieva, Else Lasker-Schüler, Umberto Saba i Albert Camus a la revista *Poetari*, i ha treballat versions al català d'Anna Akhmàtova i Margherite Yourcenar, entre altres.

És present en nombroses antologies i ha estat traduïda al castellà, al portuguès, al maltès, a l'anglès, al rus, al letó, al croat, al neerlandès, a l'italià i al francès. Els seus poemes figuren en diversos reculls i antologies com *Trenta poetes catalanes del segle XX* (1999); *Antologia de poetes d'expressió catalana* (Sant Petersburg, 2001); *Terres, ponts, paisatges* (2002); *Antologia de poesia catalana femenina* (2003), a cura de Carme Riera; *Poetes òrfics catalans* (2007); *Parlano le done. Poetesse catalane del XXI secolo* (Nàpols, 2008); *De tweede ronde. Catalonië-nummer* (Amsterdam, 2008); *Erato bajo la piel del deseo* (2010), per Pura Salceda; *Màscares i reclams: vint poetes interpreten Montserrat Abelló* (2011); *Forked tongues. Galician, Basque and Catalan women's poetry* (2012), de Manuela Palacios; *Paraula encesa. Antologia de poesia catalana dels últims cent anys* (2012), de Pere Ballart i Jordi Julià; *Trenta quattro poeti catalani per il XXI secolo* (Rimini, 2014), a cura d'Emilio Cocco; *Mig segle de poesia catalana. Del maig del 68 al 2018* (2018), de J. M. Sala Valldaura i Vicenç Altaió; *Llum a les golfes. Una antologia del haiku modern i contemporani català* (2019), de D. S. Abrams.

Acompanya l'obra literària el treball fet com a comissària d'exposicions notables, d'entre les quals destaquen: *Rusiñol a Tarragona. Amistats i paisatges* (1995); *Rusiñol en Granada. La visión simbolista* (2001); *Miquel Utrillo i les Arts* (2009); *Santiago Rusiñol. La campanya de Poblet de 1889* (2012); *El Greco. La mirada de Rusiñol* (2014-2015), comissariat compartit amb Nadia Hernández; *Rusiñol i Casas per Catalunya en carro* (2017-2018).

En el camp de l'assaig cal assenyalar especialment *Epistolari del Cau Ferrat (1889-1930)* (1981); *V. Foix: 1918 i la idea catalana* (1989); *Àlbum Foix: una successió d'instantis. Amb Joan de Déu Domènech* (1990); *Ángeles Santos* (1992); *Cronologia del Noucentisme: una eina* (1996); *Joaquim Sunyer* (1997); *Contemporànies. Antologia de poetes dels Països Catalans* (1999); *Paisatges i escenaris de Santiago Rusiñol (París, Sitges, Granada)* (2000); *Santiago Rusiñol: el caminant de la terra* (2003), i *Miquel Utrillo i les Arts* (2009).

És autora d'escrits i presentacions de l'obra poètica de Joaquim Folguera, Marina Tsvetàieva, Georg Trakl, Màrius Torres, Anna M. de Saavedra, Simona Gay, Rosa Leveroni, Montserrat Abelló, Isabel Oliva, Màrius Sampere, Lluís Solà, Jordi Carrió, Quim Espanol, August Bover, David Jou, Carles Duarte, Susanna Rafart, Gemma Gorga, Jordi Valls, Sílvia Bel, Blanca Llum Vidal i Joan Duran, entre altres.

Aquesta selecció de poemes
de Vinyet Panyella
es publica el 25 de març de 2019
amb motiu del recital de la poeta
dins el cicle Dilluns de poesia
a l'Arts Santa Mònica, Barcelona.

The background of the entire page is a repeating pattern of yellow and blue ink splatters. Each splatter has a central circular core with numerous thin, radiating lines extending outwards, resembling a starburst or a microscopic organism. The colors are vibrant and the pattern is dense, covering the entire surface.

Dilluns de poesia a l'Arts Santa Mònica 2019

**Totes les sessions tindran lloc
a l'Arts Santa Mònica
els dilluns a les 19 h**

Arts Santa Mònica

Centre de la creativitat

La Rambla 7

08002 Barcelona

T 935 671 110

artssantamonica.gencat.cat

Entrada lliure

Mitjà col·laborador:

NÚVOL

Amb la col·laboració de:

AELC
ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS
EN LLINGÜA CATALANA

Organització:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

LC Institució
de les Lletres
Catalanes

SANTAMÒNICA